

عنوان مقاله

تعیین نیازهای آموزشی گاوداریهای صنعتی و نیمه صنعتی استان آذربایجان غربی جهت برنامه ریزی آموزش های کاربران

نویسنده: عبدالله واصف - عضو هیئت علمی مجتمع آموزشی سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی

جهت ارائه به همایش علمی آموزش کشاورزی کشور

چکیده

به منظور ارائه آموزشهای مورد نیاز گاوداران استان آذربایجان غربی به عنوان تولید کنندگان مواد پروتئینی با منشأ حیوانی و بهره‌وری مناسب از نیروی انسانی فعال و بالقوه آنان به عنوان کاربران بخش، ضروری است تا مسائل، مشکلات و نیازهای آموزشی آنها به دقت شناسایی شده و با داشتن شناخت کافی و مناسب از این عوامل، درصدد رفع و حل موانع و نیازها برآییم و با این کارگام مهمی در جهت بهبود وضعیت آموزشی این قشر زحمتکش برداریم. لذا این مقاله به منظور شناسایی نیازهای آموزشی گاو داران استان آذربایجان غربی بر مبنای تحقیقی که توسط نگارنده در این زمینه انجام گرفته است یک نیازسنجی علمی ارائه نموده و بر آن اساس عناوین دوره‌های آموزشی را به ترتیب اولویت از دیدگاه گاوداران و کارشناسان دامپروری شاغل در سازمان جهاد کشاورزی آذربایجان غربی ارائه نموده است. جامعه آماری مطالعه حاضر کلیه واحدهای گاو داری صنعتی و نیمه صنعتی در سطح استان آذربایجان غربی است که دارای پروانه بهره‌برداری بوده و در زمان مراجعه کارشناسان به منظور تکمیل پرسشنامه‌ها فعال بوده‌اند.

جامعه مذکور شامل ۹۸ واحد گاو داری می‌باشد. تحقیق از نوع توصیفی - کاربردی است و به روش پیمایش (زمینه یاب) و با استفاده از دو نوع پرسشنامه اجرا گردیده است. برای تعیین نیازهای آموزشی از دو روش استفاده شده است.

۱- برآورد نیازهای آموزشی توسط پرسشنامه از طریق نظرخواهی از خود گاو داران.

۲- برآورد نیازهای آموزشی توسط پرسشنامه از طریق نظرخواهی از کارشناسان دامپروری.

پس از اطمینان از افزایش اعتبار و روایی پرسشنامه با استفاده از نظرات کارشناسان و صاحب نظران، پیش‌تست (Pretest) انجام شده و با روش آلفای کرونباخ اعتبار سئوال‌ها برآورد شده و نهایتاً نیازهای آموزشی گاو داران استان از دیدگاه گاو داران و کارشناسان دامپروری به ترتیب اولویت مشخص گردیده، و برخی از نتایج بدست آمده بشرح زیر می‌باشد:

۱ - حدود ۱۰٪ جامعه آماری (مدیران گاو داری) بیسواد، از ۷۰٪ تحصیلات زیر دیپلم و کمتر از ۲۰٪ دارای تحصیلات کاردانی و بالاتر می‌باشد.

۲ - نتیجه ارزشیابی تشخیصی نشان می‌دهد میزان دانش گاو داران در سئوال‌ها تغذیه ضعیف، بهداشت و سئوال‌ها تخصصی متوسط بوده و درحالت کلی میزان دانش گاو داران در سطح متوسط قرار دارد.

۳ - از دیدگاه گاو داران شدت نیاز آموزشی آنها به سرفصل‌های آموزش عمومی و آموزشهای تخصصی (گاو داریهای شیری و گوشتی) در حد تا حدودی اعلام شده یعنی میزان دانش آنها در سرفصل‌های مذکور در حد متوسط می‌باشد.

۴ - از دیدگاه کارشناسان دامپروری، شدت نیاز آموزشی گاو داران برای سرفصل‌های آموزش عمومی و آموزش‌های تخصصی (گاو داریهای شیری و گوشتی) در حالت کلی در حد تا حدودی اعلام شده یعنی میزان دانش گاو داران در سرفصل‌های مذکور در حد متوسط می‌باشد. بر اساس یافته‌های تحقیق پیشنهاد می‌گردد:

۱ - با توجه به اینکه بیش از ۷۰٪ مدیران گاو داریهای مورد مطالعه دارای تحصیلات زیر دیپلم هستند برنامه ریزی و اجرای دوره‌های آموزشی کاربران بصورت کوتاه مدت و یا پودمانی ضروری می‌باشد.

۲ - با توجه به نتایج بدست آمده از تعیین شدت نیاز (میزان نیاز) مربوط به آموزشهای عمومی و تخصصی مورد نیاز گاو داران، به منظور بالا بردن سطح دانش و آگاهی گاو داران طراحی و اجرای دوره‌های کاربران با نظر کارشناسان و متخصصین علوم دامپروری در زمینه‌های تغذیه، بهداشت و مسائل تخصصی گاو داریهای شیری و گوشتی (پروراری) بسیار ضروری است.

کلید واژه‌ها

نیازسنجی آموزشی، گاو داران، کارشناسان دامپروری، گاو داریهای صنعتی و نیمه صنعتی، مدیران گاو داری، استان آذربایجان غربی

نظام آموزشی هر کشور وسیله عمده ایست که برای دوام بخشیدن به ارزشها و مهارتهای جمعیت و برای آماده کردن جامعه به پذیرش تغییرات و تحولات ناشی از توسعه اقتصادی می تواند مورد استفاده قرار گیرد. در عین حال هر نظام آموزشی محصول عوامل موجود جامعه ای است که نظام مورد نظر در آن مستقر می باشد. نظام آموزشی به ساختمان و بنیان اجتماعی و هدف های فرهنگی جمعیت ، به تقاضا برای مشاغل مختلف و ارج مشاغل گوناگون ، به بودجه و ظرفیت مالی هر ملت ، و بالاخره به نظام سیاسی و اداری کشور بستگی دارد. (۱)

آموزش و پرورش در زندگی بشر از اهمیت ویژه ای برخوردار است چرا که آموزش و سازندگی ، بهبود و تعالی (انسان سازی و تربیت) را به همراه دارد و از این رو از وظایف انبیا ، اولیاء و بزرگان عالم بشریت بوده است. (۲) یکی از مهمترین و مؤثرترین راههایی که از طریق آن می توان از پامال شدن حقوق همه انسانها در سطح جهان یا در یک کشور و حتی در یک جامعه جلوگیری کرد، گسترش آموزش و پرورش در همه ابعاد جامعه است. (۳) در جوامع جدید ، مفهوم آموزش و پرورش و کارکردهای آن دستخوش تغییر و دگرگونی شده است ، نیازهای گوناگون زندگی ، اکنون انواع نوین آموزش و پرورش را طلب می کند. (۴)

جمعیت دنیا در حال حاضر به سرعت افزایش پیدا می کند. سرعت این افزایش به حدی است که دانشمندان علوم مختلف آن را انفجار جمعیت نامیده اند. در حال حاضر در اکثر کشورها مردم با سوء تغذیه مواجه هستند بیشتر این سوء تغذیه به علت کمبود مواد پروتئینی با کیفیت بالا مثل گوشت ، شیر ، تخم مرغ است . در این میان در کشورهای در حال توسعه که مشکلات تغذیه ای بیشتر و نرخ رشد جمعیت بالاتری دارند ، می بایست تولیدات دامی نسبت افزایشی در حدود ۴۸۳٪ داشته باشد تا مردم بتوانند در این قبیل ممالک روزانه به ۲۴۵۰ کالری انرژی و ۲۱ گرم پروتئین حیوانی دسترسی داشته باشند. (۵)

در حالی که امروزه کشاورزی در جهان بعنوان یک صنعت و علم چند جانبه مطرح است و بهره برداری از آب ، خاک ، دریاها ، جنگلها و مراتع و ... آشنایی با علوم و مهارتهای علمی را طلب می نماید. در چنین وضعیتی ، چگونه می توان غذای ۲۰۰ میلیون ایرانی را در سال ۱۴۰۰ تأمین نمود ؟ چگونه می توان ضریب تبدیل را در مرغداریها اصلاح نمود ؟ چگونه می توان راندمان تولید را در گاوداریها بالا برد ؟ چگونه می توان بهره وری واحدهای گاوداری را به سطح مطلوب رسانید ؟ این سئوالات ودهها سئوال دیگر همگی مبین این حقیقت است که باید باور کنیم بدون ایجاد دانش فنی و مهارت لازم در شاغلین بخشهای ذیربط نمی توانیم به سئوالات فوق الذکر پاسخ مناسبی پیدا کنیم ، باید بپذیریم عامل نیروی انسانی عامل استراتژیک در توسعه ملی است و جوامعی برترند که از سرمایه های انسانی قویتر برخوردار باشند. و عامل انسانی حرف اول را در توسعه اقتصادی ، اجتماعی میزند. برای رسیدن به این مهم ناگزیر باید راهی را رفت که کشورهای صنعتی دنیا بیش از ۵۰ سال قبل شروع کرده اند. و بطور عام شاغلین بخش های مختلف اقتصادی کشورهای خود را آموزش داده و از طریق دوره های متوسطه حرفه ای، آموزش عالی و کوتاه مدت کاربران توانایی علمی و فنی لازم را در جوامع خود بوجود آورده اند. (۶)

تعیین نیازهای آموزشی

چگونه می توان به بررسی و شناسایی نیازهای آموزشی اقدام نمود؟

البته شیوه های متنوعی در اختیار پژوهشگر قرار دارد که دامنه آن از کاربرد مصاحبه و سؤال در ارتباط با نیازهای آموزشی تا تکمیل پرسشنامه و مقیاس نظری از سوی مریان ، صاحب نظران ، فراگیران و اولیاء آنها و نیز کسب داده های تجربی در زمینه عملکرد فراگیرنده تغییر می کند.^(۷)

شناسایی نیازها یک تحلیل افتراقی است که دو وضعیت قطبی را مورد شناسایی قرار می دهد :

— در کجا هستیم؟

— در کجا باید باشیم؟

و بدین طریق اختلاف قابل اندازه گیری (یا فاصله) بین این دو قطب را مشخص می سازد.

برای طراحی موفقیت آمیز حتی المقدور وجود اطلاعات مستند و معتبر در هر دو مورد برون دادی ضروری است . بیان صرف هدف ها ، ارزش و اعتباری بدان ها نمی بخشد . می توان به طور فرضی این فواصل را در یک نظام آموزشی تابی نهایت ملحوظ نمود ، اما در تدوین مهارتها ، دانش ها و نگرشهای مورد نیاز فراگیران چیزی جز شکست ، نصیب برنامه ریز نخواهد گردید. برآورد نیازها (تحلیل اختلاف) بایستی دست کم سه خصلت زیر را دارا باشد :

۱- داده ها باید دنیای واقعی فراگیران و افراد ذیربط را بازگو کند. هم وضعیت فعلی و هم وضعیتی که باید و لازم است در آینده داشته باشند را نشان دهد.

۲- فراگرد تعیین نیازها هیچ گاه نمی تواند کامل و جامع بوده و برآوردی نهایی باشد ، باید دانست که هر توصیفی از نیازها ، در واقع جنبه تجربی داشته ، از این رو پیوسته اعتبار این نوع توصیف ها و بیان نیازها مورد تردید و سؤال قرار خواهد گرفت.

۳- اختلاف ها برحسب نتایج یا رفتار واقعی (هدف ها) تعیین خواهند شد نه براساس فراگردها (یا وسایل) .^(۸)

نیاز آموزشی چیست ؟

نیاز آموزشی فاصله ای است میان آنچه فرد یا گروه شغلی باید بدانند و انجام دهند و آنچه که در شرایط موجود می دانند و انجام میدهند. نیاز آموزشی درحقیقت شکاف میان سطح کنونی و سطح مطلوب توانایی افراد در انجام وظایف و مسئولیت های خویش می باشد ، نیاز آموزشی را می توان کمبود دانش لازم ، مهارت رفتاری و یا شرایطی دانست که از انجام کار به شکل مطلوب و رضایت بخش ممانعت می کند.^(۷)

در تعیین نیازهای آموزشی افراد ، ابتدا باید به نکات ذیل توجه شود :

۱- آیا دوره های آموزشی در ارتباط با مشاغل است ؟

۲- آیا دوره های آموزشی در بهبود طرز انجام کار و پیشرفت فراگیران موثر است. ؟

۳- آیا می توان نتایج و اثرات یک دوره آموزشی را به طریقی مورد سنجش و ارزیابی قرار داد؟

پیش از آنکه نیازهای آموزشی مورد بررسی قرار گیرد. لازم است آگاهی و شناخت کافی از موارد زیر وجود داشته باشد :

۱- وظایف ، مسئولیت ها و اموری که لازم است فراگیران برای رسیدن به بازدهی مطلوب انجام دهند مشخص شود.

۲- از توانایی ها ، قابلیت ها و استعدادهای فراگیران شناخت کافی وجود داشته باشد.

۳- چگونگی و نحوه انجام کار فراگیران به شکلی که واقعاً در حال انجام است ، مورد شناسایی واقع گردد.^(۹)

روش های تعیین نیازهای آموزشی (۱۰)

روش ها و طرق متنوع و زیادی برای تعیین نیازهای آموزشی وجود دارد که در اینجا به بعضی از این روشها بطور مختصر اشاره می شود :

- ۱- برآورد نیازهای آموزشی از طریق نظر خواهی از مدیران و مسئولان .
- ۲- تجزیه و تحلیل طرز انجام وظایف ، مسئولیت ها و شغل .
- ۳- برآورد نیازهای آموزشی از طریق بررسی مراحل اجرایی کارها.
- ۴- استفاده از پرسشنامه شامل فهرستی از سؤالات متعدد از جنبه های مختلف برای جمع آوری اطلاعات مورد نیاز.
- ۵- تست و آزمون بصورت شفاهی ، کتبی یا عملی .
- ۶- مصاحبه حضوری با افراد توسط کارشناسان و مسئولان ذیربط .

جامعه آماری

جامعه آماری شامل (الف) کلیه واحدهای گاوداری صنعتی و نیمه صنعتی فعال در سطح استان آذربایجان غربی است که دارای پروانه بهره برداری بوده و در زمان مراجعه کارشناسان طرح به منظور تکمیل پرسشنامه ها فعال بوده اند. جامعه مذکور شامل ۹۸ واحد گاوداری می باشد.

ب (کلیه کارشناسان دامپروری شاغل در معاونت امور دام و سایر بخش های مرتبط در سازمان جهاد کشاورزی در مرکز استان و شهرستانها که پرسشنامه های تحقیق راتکمیل و ارسال کرده اند. جامعه مذکور شامل ۳۸ نفر کارشناس دامپروری می باشد.

ابزار گردآوری داده ها

۱- مشخصات

رویه تحقیق پیمایشی است و برای گردآوری داده ها از دو نوع پرسشنامه استفاده شده است. پرسشنامه اول در چهار بخش تنظیم شده ، بخش اول شامل اطلاعات عمومی گاوداری و مشخصات فردی مدیر گاوداری است . بخش دوم اطلاعات مربوط به دوره های آموزش گذرانده شده توسط مدیر گاوداری را شامل می شود. بخش سوم شامل سؤالات ارزشیابی تشخیصی به منظور سنجش میزان دانش و اطلاعات مدیر گاوداری است و بخش چهارم نیازهای آموزشی را شامل می شود که به طریق مقیاس لیکرت (طیف مجموعه نمرات) تنظیم شده است ، پرسشنامه های مذکور با مراجعه مستقیم کارشناسان طرح به محیط گاوداری و در مصاحبه حضوری با مدیر گاوداری و در محل گاوداری تکمیل شده است.

در پرسشنامه دوم نیازهای آموزشی گاوداریهای صنعتی از دیدگاه کارشناسان دامپروری شاغل در معاونت امور دام جهادکشاورزی استان و ادارات امور دام شهرستانها بررسی شده است.

۲- اعتبار و روائی پرسشنامه

برای افزایش اعتبار و روائی پرسشنامه مورد استفاده ، اقدامات ذیل انجام گرفت .
— پرسشنامه تهیه شده در اختیار کارشناسان همکار طرح و دیگر صاحب نظران در تحقیق قرار داده شده و نظرات اصلاحی ایشان تا حد امکان اعمال گردید.

— قبل از اجرای نهایی ، پیش تست (Pretest) بصورت زیر انجام شد.
تعداد چهار پرسشنامه شامل دو واحد گاوداری گوشتی و دو واحد گاوداری شیری بطور تصادفی انتخاب و توسط کارشناسان مربوطه با حضور مدیران گاوداریهای مذکور تکمیل گردید و با توجه به جوابهای بدست آمده و بررسی پرسشنامه های تکمیل شده در موارد لزوم تغییرات و اصلاحات نهایی انجام گرفت.

— جهت سنجش پایایی (Reliability) پرسشنامه های تحقیق از روش تعیین ضریب کرونباخ آلفا استفاده شده است. ضرایب مذکور مؤید آن است که پرسشنامه های تحقیق از ثبات لازم برای نیاز سنجی آموزشی گاوداران برخوردار می باشند. یعنی ضریب آلفای کرونباخ در مورد جداول نیازهای آموزشی عمومی، نیازهای آموزشی گاوداریهای شیری و گوشتی از دیدگاه گاوداران بترتیب ۸۲٪، ۷۸٪ و ۸۷٪ و از دیدگاه گارشناسان دامپروری برای نیازهای فوق الذکر بترتیب ۸۳٪، ۷۹٪، و ۷۶٪ محاسبه شده است و بطور متوسط ضریب آلفای کرو بناخ (۸۱٪ = α) میباشد

یافته های پژوهش

به منظور بررسی و تجزیه و تحلیل داده های گردآوری شده جهت رسیدن به اهداف تحقیق از روش های آمار توصیفی و استنباطی استفاده شده است. روش کار در این بخش جهت رسیدن به اهداف مورد نظر به شرح زیر می باشد:

الف - بررسی توصیفی

ب - تجزیه و تحلیل استنباطی

الف - بررسی توصیفی

۱- توزیع گاوداریهها به تفکیک شهرستان - در جدول ذیل گاوداریههای انتخاب شده براساس آمار موجود به تفکیک شهرستان ارائه شده است.

جدول شماره (۱): توزیع فراوانی گاوداریهها به تفکیک شهرستان

ردیف	نام شهرستان	فراوانی	درصد
۱	ارومیه	۲۰	۲۰/۴
۲	خوی	۹	۹/۲
۳	سلماس	۹	۹/۲
۴	ماکو	۱۰	۱۰/۲
۵	مهاباد	۴	۴/۱
۶	نقده	۸	۸/۲
۷	میاندو آب	۱۶	۱۶/۳
۸	بوکان	۶	۶/۱
۹	شاهین دژ	۱۳	۱۳/۳
۱۰	سردشت	۳	۳/۱
	جمع	۹۸	۱۰۰

با توجه به جدول شماره (۱) مشاهده می شود که بیشترین تعداد گاوداریهها بترتیب در شهرستانهای ارومیه، میاندوآب و شاهین دژ واقع شده اند.

۲- میزان تحصیلات مدیر - در جدول شماره (۲) میزان تحصیلات مدیران گاوداریهها در چهار سطح بی سواد، ابتدائی و راهنمائی، دبیرستان و کاردان و بالاتر مشخص شده است.

جدول شماره (۲) توزیع فراوانی مدیران گاوداریها به تفکیک میزان تحصیلات

ردیف	میزان تحصیلات	فراوانی	درصد	درصداعتباری	درصد تجمعی
۱	بی سواد	۹	۹/۲	۹/۴	۹/۴
۲	ابتدائی و راهنمایی	۳۲	۳۲/۷	۳۳/۳	۴۲/۷
۳	دبیرستان	۳۸	۳۸/۷	۳۹/۶	۸۲/۳
۴	کاردان و بالاتر	۱۷	۱۷/۳	۱۷/۷	۱۰۰
۵	بدون جواب	۲	۱/۲	—	—
	جمع	۹۸	۱۰۰	—	—

با توجه به جدول شماره (۲) ، ۹/۲٪ مدیران گاوداری بی سواد ، ۳۲/۷٪ در حد ابتدایی و راهنمایی ۳۸/۷٪ در حد دبیرستان و تنها ۱۷/۳٪ دارای تحصیلات کاردانی و بالاتر هستند ، که این موضوع در برنامه ریزی دوره های آموزشی مخصوصاً دوره های کاربران باید مد نظر مسئولان و برنامه ریزان آموزشی قرار گیرد.

۳- نوع گاوداری - در جدول شماره (۳) گاوداریهای مورد مطالعه از نظر نوع فعالیت به سه گروه شیری ، گوشتی و دو منظوره (گوشتی و شیری) طبقه بندی شده اند.

جدول شماره (۳) توزیع فراوانی گاوداریهای مورد مطالعه از نظر نوع فعالیت تولیدی

ردیف	نوع گاوداری	فراوانی	درصد	درصداعتباری	درصد تجمعی
۱	شیری	۴۷	۴۸	۴۸/۵	۴۸/۵
۲	گوشتی (پروری)	۴۱	۴۱/۸	۴۲/۳	۹۰/۷
۳	دو منظوره (شیری و گوشتی)	۹	۹/۲	۹/۳	۱۰۰
۴	بدون جواب	۱	۱	—	—
	جمع	۹۸	۱۰۰	—	—

با توجه به جدول شماره (۳) مشاهده می شود که ۴۸ درصد گاوداریها شیری ، ۴۱/۸ درصد گوشتی (پروری) و ۹/۲ درصد دو منظوره (گوشتی و شیری) هستند ، یعنی تعداد گاوداریهای موجود در سطح استان از نظر نوع فعالیت تولیدی (گوشتی یا شیری) تقریباً مساوی می باشند.

ب - تجزیه و تحلیل استنباطی

روش کار در این مرحله جهت رسیدن به اهداف مورد نظر به شرح زیر می باشد :

- ۱- ب : تهیه جداول مربوط به تعیین شدت نیاز آموزشی به تفکیک نیازهای آموزشی عمومی و نیازهای آموزشی اختصاصی (گاوداریهای شیری و گوشتی) و تجزیه و تحلیل نتایج حاصله به روش پرسش از گاوداران .
- ۲- ب : تهیه جداول مربوط به تعیین نیازهای آموزشی گاوداریها از دیدگاه کارشناسان دامپروری شاغل در بخش و تجزیه و تحلیل نتایج حاصله به منظور تعیین نیازهای آموزشی گاوداریها .

- ب : نیازسنجی آموزشی به روش پرسش از گاوداران

جدول شماره (۴) تعیین شدت نیاز (میزان نیاز) مربوط به عناوین آموزش عمومی از دیدگاه گاوداران

ردیف	عنوان نیاز آموزشی	میزان نیاز (شدت نیاز) به تفکیک فراوانی					بدون جواب	مجموع فراوانی	میانگین شدت نیاز از ۵
		خیلی کم	کم	تا حدودی	زیاد	خیلی زیاد			
۱	آشنایی با اصول صحیح دامپروری	۱۰	۱۱	۲۸	۲۹	۱۸	۹۸	۳/۲۸	
۲	مدیریت واحدهای دامپروری	۱۱	۱۳	۲۵	۲۹	۱۷	۹۸	۳/۱۹	
۳	آشنایی بانواع بیماریهای شایع و روش پیشگیری و درمان	۵	۵	۲۷	۳۰	۲۸	۹۸	۳/۶۳	
۴	آموزش اصول کلی بهداشت و پیشگیری روشهای حفظ سلامت دامی	۶	۹	۲۳	۳۹	۱۷	۹۸	۳/۴۱	
۵	آموزش اصول صحیح تغذیه دامی (تهیه جیره مناسب غذایی)	۳	۱۱	۲۵	۲۹	۲۷	۹۸	۳/۵۸	
۶	آشنایی با روش های عمل آوری ضایعات کارخانجات و بقایای کشاورزی	۱۴	۱۱	۳۵	۲۴	۱۰	۹۸	۲/۹۳	
۷	آموزش بهسازی جایگاه دام	۱۵	۲۵	۳۲	۱۴	۶	۹۸	۲/۵۲	
۸	آشنایی با زراعت نباتات علوفه ای (کاشت ، داشت ، برداشت علوفه)	۲۲	۱۸	۲۶	۱۳	۱۳	۹۸	۲/۵۸	
۹	بازاریابی محصولات و فرآورده های دامی	۱۰	۱۶	۲۶	۲۵	۱۵	۹۸	۳/۰۱	
۱۰	آشنایی با اقتصاد دامپروری	۱۲	۱۴	۲۶	۲۳	۱۹	۹۸	۳/۱۱	
۱۱	آموزش در خصوص جایگاه و اساسنامه تعاونی و ...	۲۰	۲۴	۲۷	۱۳	۸	۹۸	۲/۴۶	

در جدول شماره (۴) از گاوداران خواسته شده است که شدت نیاز آموزشی را برای سرفصل های آموزش عمومی با انتخاب یکی از گزینه های پنجگانه (خیلی کم ، کم ، تا حدودی ، زیاد و خیلی زیاد) مشخص نمایند. براساس نتایج درجدول فوق الذکر برای اکثر سئوالات (هفت سئوال) شدت نیاز در حد متوسط (تا حدودی) و برای چهار سئوال

شدت نیاز در حد کم اعلام شده است ، یعنی گاوداران در حالت کلی از میزان دانش متوسط برخوردارند و در برخی موارد میزان دانش آنها در حد خوب می باشد، که نیاز به آموزش خود را در حد متوسط و در پاره ای موارد کم اظهار نموده اند.

در جدول شماره (۴) میانگین شدت نیاز از فرمول

محاسبه شده و امتیاز هر طیف عبارت است از :

۱= خیلی کم

۲= کم

۳= تا حدودی

۴= زیاد

۵= خیلی زیاد

جدول شماره (۵) تعیین شدت نیاز (میزان نیاز) مربوط به عناوین آموزش تخصصی گاوداربهای شیری از دیدگاه گاوداران

میانگین شدت نیاز از ۵	مجموع فراوانی	بدون جواب	میزان نیاز (شدت نیاز) به تفکیک فراوانی					عنوان نیاز آموزشی	ردیف
			خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم		
۳/۱۹	۵۵	۱	۱۱	۱۴	۱۳	۹	۷	آموزش رکوردگیری و ثبت مشخصات دامی	۱
۳/۵۲	۵۵	—	۱۵	۱۵	۱۳	۸	۴	آشنایی با روش های ارزیابی و شناسایی دسته بندی دامها (سلکسیون)	۲
۳/۱۶	۵۵	—	۸	۱۶	۱۳	۱۳	۵	آشنایی با وسایل و دستگاه های شپردوشی	۳
۳/۸۲	۵۵	—	۲۰	۱۶	۱۱	۵	۳	آشنایی با تکنیک های اصلاح نژاد و مزایای آن	۴
۳/۶۰	۵۵	۱	۱۶	۱۸	۹	۸	۳	آشنایی با روش های تلقیح مصنوعی گاو	۵
۳/۱۹	۵۵	—	۱۷	۱۰	۶	۱۰	۱۲	آشنایی با تکنیک های انتقال جنین	۶

در جدول شماره (۵) از گاوداران ، گاوداربهای شیری خواسته شده است که شدت نیاز آموزشی خود را برای سرفصل های آموزش تخصصی ، با انتخاب یکی از گزینه های پنجگانه (خیلی کم ، کم ، تا حدودی ، زیاد و خیلی زیاد) مشخص نمایند. براساس نتایج حاصله در جدول فوق الذکر برای تمام سئوالات شدت نیاز در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده است. یعنی گاو داران در حالت کلی از میزان دانش تخصصی متوسط برخوردار هستند که نیاز آموزشی خود را در حد متوسط اظهار نموده اند.

البته میانگین شدت نیاز از فرمول ذکر شده در مورد جدول شماره (۴) محاسبه شده و امتیاز طیف ها همانند جدول مذکور می باشد.

جدول شماره (۶) تعیین شدت نیاز (میزان نیاز) مربوط به عناوین آموزش تخصصی گاوداریهای گوشتی از دیدگاه گاوداران

میانگین شدت نیاز از ۵	مجموع فراوانی	بدون جواب	میزان نیاز (شدت نیاز) به تفکیک فراوانی					عنوان نیاز آموزشی	ردیف
			خیلی زیاد	زیاد	تا حدودی	کم	خیلی کم		
۳/۰۵	۴۰	—	۳	۱۳	۱۴	۳	۷	آشنایی با هورمونها و کاربردشان در زمینه پرواربندی	۱
۳/۵۷	۴۰	—	۹	۱۵	۱۰	۲	۴	آشنایی با اصول صحیح پرواربندی	۲
۳/۰۵	۴۰	۱	۶	۹	۱۴	۴	۶	آشنایی با نژادهای گاو گوشتی (بومی و اصیل)	۳
۳/۲۰	۴۰	۱	۸	۹	۱۴	۲	۶	آشنایی بانحوه خوراک دهی در دامهای پرواری	۴
۳/۲۷	۴۰	—	۸	۱۲	۸	۷	۵	مراقبت های ویژه در حین پرواربندی	۵
۳/۱۵	۴۰	۱	۸	۶	۱۶	۵	۴	آشنایی با وسایل و لوازم مورد استفاده در پرواربندی	۶

در جدول شماره (۶) از گاوداران گاوداریهای (گوشتی) خواسته شده است که شدت نیاز آموزشی خود را برای سرفصلهای آموزش تخصصی ، با انتخاب یکی از گزینه های پنجگانه (خیلی کم ، کم ، تا حدودی ، زیاد و خیلی زیاد) مشخص نمایند. براساس نتایج حاصل در جدول فوق الذکر برای تمام سئوالات شدت نیاز در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده است.

یعنی گاوداران در حالت کلی از میزان دانش تخصصی متوسط برخوردار هستند، که نیاز آموزشی خود را در حد متوسط اظهار نموده اند. البته میانگین شدت نیاز از فرمول ذکر شده در مورد جدول شماره (۴) محاسبه شده و امتیاز طیف ها همانند جدول مذکور می باشد.

۲- ب : نیازسنجی آموزشی گاوداران به روش پرسش از کارشناسان دامپروری

جدول شماره (۷) تعیین شدت نیاز (میزان نیاز) مربوط به عناوین آموزش عمومی گاوداران از دیدگاه کارشناسان

دامپروری

ردیف	عنوان نیاز آموزشی	میزان نیاز (شدت نیاز) به تفکیک فراوانی						میانگین شدت نیاز از ۵
		خیلی کم	کم	تا حدودی	زیاد	خیلی زیاد	بدون جواب	
۱	آشنایی با اصول صحیح دامپروری	۱	۱	۵	۱۳	۱۵	۳	۳/۵۵
۲	مدیریت واحدهای دامپروری	۱	۲	۲	۱۲	۲۱	—	۴/۳۱
۳	آشنایی با انواع بیماریهای شایع و روش پیشگیری و درمان	۱	۱۱	۱۴	۸	۴	—	۳/۱۸
۴	آموزش اصول کلی بهداشت و پیشگیری روشهای حفظ سلامتی دامی	۱	۶	۱۲	۱۸	۱	—	۳/۳۱
۵	آموزش اصول صحیح تغذیه دامی (تهیه جیره مناسب غذایی)	—	—	۷	۱۰	۱۸	۳	۳/۹۷
۶	آشناسی با روشهای عمل آوری ضایعات کارخانجات و بقایای کشاورزی	۳	۲	۸	۱۵	۹	۱	۳/۶۳
۷	آموزش بهسازی جایگاه دام	—	۵	۱۲	۱۴	۷	—	۳/۲۴
۸	آشنایی بازراعت نباتات علوفه ای (کاشت ، داشت ، برداشت علوفه)	۱	۶	۱۰	۱۲	۸	۱	۳/۴۵
۹	بازاریابی محصولات و فرآورده های دامی	۳	۵	۶	۱۰	۹	۵	۳/۰۵
۱۰	آشنایی با اقتصادی دامپروری	۱	۲	۱۱	۱۳	۷	۴	۳/۲۹
۱۱	آموزش درخصوص جایگاه و اساسنامه تعاونی و ...	۳	۵	۱۶	۴	۶	۴	۲/۸۱

در جدول شماره (۷) از کارشناسان دامپروری خواسته شده است که شدت نیاز آموزشی گاوداران را برای سرفصل های آموزش عمومی ، با انتخاب یکی از گزینه های پنجگانه (خیلی کم ، کم ، تا حدودی ، زیاد و خیلی زیاد) مشخص نمایند. براساس نتایج حاصله در جدول فوق الذکر برای اکثر سئوالات شدت نیاز در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده و برای سئوال ۲ (مدیریت واحدهای دامپروری) شدت نیاز در حد زیاد برآورد شده است ، که این نیازسنجی در مقایسه با تعیین شدت نیاز مربوط به عناوین آموزش عمومی از دیدگاه خود گاوداران (جدول

شماره ۴) نشان می دهد که دو روش تعیین نیاز ، با همدیگر هم خوانی دارد. یعنی گاوداران در حالت کلی از میزان دانش متوسط برخوردارند ، اما از دیدگاه کارشناسان شدت نیاز آموزشی گاوداران در برخی عناوین آموزشی زیاد می باشد. البته میانگین شدت نیاز از فرمول ذکر شده در جدول شماره (۴) محاسبه شده و امتیاز طیف ها همانند جدول مذکور می باشد.

جدول شماره (۸) تعیین شدت نیاز (میزان نیاز) مربوط به عناوین آموزش تخصصی گاوداریهای شیری از دیدگاه کارشناسان دامپروری

ردیف	عنوان نیاز آموزشی	میزان نیاز (شدت نیاز) به تفکیک فراوانی					بدون جواب	مجموع فراوانی	میانگین شدت نیاز از ۵
		خیلی کم	کم	تا حدودی	زیاد	خیلی زیاد			
۱	آموزش رکوردگیری و ثبت مشخصات دامی	۱	۲	۵	۱۸	۱۲	—	۳۸	۴
۲	آشنایی با روش های ارزیابی و شناسایی دسته بندی دامها (سلکسیون)	۲	۲	۲	۲۲	۱۰	—	۳۸	۳/۹۴
۳	آشنایی با وسایل و دستگاه های شیردوشی	۳	۱۳	۱۰	۸	۴	—	۳۸	۲/۹۲
۴	آشنایی با تکنیک های اصلاح نژاد و مزایای آن	—	۴	۹	۱۳	۱۲	—	۳۸	۳/۸۶
۵	آشنایی با روش های تلقیح مصنوعی گاو	۱	۴	۱۵	۵	۱۳	—	۳۸	۳/۶۶
۶	آشنایی با تکنیک های انتقال جنین	۸	۶	۱۰	۴	۶	۴	۳۸	۲/۷۴

در جدول شماره (۸) از کارشناسان دامپروری خواسته شده است که شدت نیاز آموزشی گاوداران را برای سرفصل های آموزش تخصصی گاوداریهای شیری ، با انتخاب یکی از گزینه های پنجگانه (خیلی کم ، کم ، تا حدودی ، زیاد ، خیلی زیاد) مشخص نمایند . براساس نتایج حاصل در جدول فوق الذکر برای اکثر سئوالات شدت نیاز در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده و برای سؤال ۱ (آموزش رکورد گیری و ثبت مشخصات دامی) شدت نیاز در حد زیاد برآورد شده است. ، که این نیاز سنجی در مقایسه با تعیین شدت نیاز مربوط به عناوین آموزش تخصصی گاوداریهای شیری از دیدگاه خود گاوداران (جدول شماره ۵) نشان می دهد که دو روش تعیین نیاز ، با همدیگر همخوانی دارد. یعنی گاوداران در حالت کلی از میزان دانش متوسط برخوردارند. اما از دیدگاه کارشناسان شدت نیاز آموزشی گاوداران در برخی عناوین آموزشی زیاد می باشد.

البته میانگین شدت نیاز از فرمول ذکر شده در جدول شماره (۴) محاسبه شده و امتیاز طیف ها همانند جدول مذکور می باشد.

جدول شماره (۹) تعیین شدت نیاز (میزان نیاز) مربوط به عناوین آموزش تخصصی گاو‌داریهای گوشتی از دیدگاه کارشناسان دامپروری

ردیف	عنوان نیاز آموزشی	میزان نیاز (شدت نیاز) به تفکیک فراوانی					بدون جواب	مجموع فراوانی	میانگین شدت نیاز ۵
		خیلی کم	کم	تا حدودی	زیاد	خیلی زیاد			
۱	آشنایی با هورمونها و کاربردشان در زمینه پرواربندی	۵	۵	۱۵	۳	۷	۳	۳۸	۲/۸۱
۲	آشنایی با اصول صحیح پرواربندی	—	۱	۴	۱۲	۲۱	—	۳۸	۴/۳۹
۳	آشنایی با نژادهای گاو گوشتی (بومی و اصیل)	۲	۴	۱۲	۱۲	۵	۳	۳۸	۳/۱۳
۴	آشنایی بانحوه خوراک دهی دردامهای پرواری	—	۱	۳	۱۸	۱۶	—	۳۸	۴/۲۸
۵	مراقبت های ویژه در حین پرواربندی	۱	—	۹	۱۹	۹	—	۳۸	۳/۹۲
۶	آشنایی با وسایل و لوازم مورد استفاده در پرواربندی	۱	۴	۱۳	۱۰	۶	۴	۳۸	۳/۱۰

در جدول شماره (۹) از کارشناسان دامپروری خواسته شده است که شدت نیاز آموزشی گاو داران را برای سرفصل های آموزش تخصصی گاو‌داریهای گوشتی ، با انتخاب یکی از گزینه پنجگانه (خیلی کم ، کم ، تا حدودی، زیاد و خیلی زیاد) مشخص نمایند. براساس نتایج حاصل در جدول فوق الذکر برای اکثر سئوالات شدت نیاز در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده و برای سئوالات ۲ و ۴ شدت نیاز در حد زیاد برآورد شده است که این نیازسنجی در مقایسه با تعیین شدت نیاز مربوط به عناوین آموزش تخصصی گاو‌داریهای گوشتی از دیدگاه خود گاو‌داران (جدول شماره ۶) نشان می‌دهد که دو روش تعیین نیاز ، با همدیگر همخوانی دارد. یعنی گاو‌داران در حالت کلی از میزان دانش متوسط برخوردارند . اما از دیدگاه کارشناسان شدت نیاز آموزشی گاو‌داران در برخی عناوین آموزشی زیاد می باشد.

البته میانگین شدت نیاز از فرمول ذکر شده در جدول شماره (۴) محاسبه شده و امتیاز طیف ها همانند جدول مذکور می باشد.

بحث

— جامعه آماری این تحقیق شامل ۹۸ واحد گاو‌داری صنعتی فعال در سطح استان آذربایجان غربی بوده که دارای پروانه بهره برداری بوده و در زمان مراجعه کارشناسان طرح به منظور تکمیل پرسشنامه ها فعال بوده اند ، نتایج حاصله نشان می دهد.

— بیشترین تعداد گاو‌داریها بترتیب در شهرستان های ارومیه (۲۰/۴ درصد) ، میاندوآب (۱۶/۳ درصد) و شاهیندژ (۱۳/۳ درصد) واقع شده اند.

— ۹/۲٪ مدیران گاوداری بی سواد ، ۳۲/۷٪ در حد ابتدایی و راهنمایی ، ۳۸/۷٪ در حد دبیرستان و فقط ۱۷/۳٪ دارای تحصیلات کاردانی و بالاتر می باشند.

— ۴۸٪ گاوداریها از نوع شیری ، ۴۱/۸٪ گوشتی (پرواری) و ۹/۲٪ دو منظوره (گوشتی و شیری) می باشند.
— از دیدگاه گاوداران شدت نیاز آموزشی آنها برای سرفصل های آموزش عمومی با توجه به گزینه های پنجگانه (خیلی کم، کم ، تا حدودی، زیاد و خیلی زیاد) ، در حالت کلی در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده است یعنی گاوداران در حالت کلی از میزان دانش متوسط برخوردارند که نیاز آموزشی خود را در حد متوسط اعلام کرده اند.
— از دیدگاه گاوداران ، در گاوداریهای شیری شدت نیاز آموزشی آنها برای سرفصل های آموزش تخصصی در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده است ، یعنی گاوداران ، گاوداریهای شیری در حالت کلی از میزان دانش تخصصی متوسط برخوردار هستند.

— از دیدگاه گاوداران در گاوداریهای گوشتی شدت نیاز آموزشی آنها برای سرفصل های آموزش تخصصی در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده است ، یعنی گاوداران ، گاوداریهای گوشتی در حالت کلی از میزان دانش تخصصی متوسط برخوردار هستند.

— از دیدگاه کارشناسان دامپروری ، شدت نیاز آموزشی گاوداران برای سرفصل های آموزش عمومی با توجه به گزینه های پنجگانه (خیلی کم ، کم ، تا حدودی، زیاد و خیلی زیاد) ، در حالت کلی در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده است . یعنی گاوداران در حالت کلی از میزان دانش متوسط برخوردارند.

— از دیدگاه کارشناسان دامپروری ، شدت نیاز آموزشی گاوداران برای سرفصل های آموزش تخصصی گاوداریهای شیری در حالت کلی در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده است. یعنی گاوداران ، گاوداریهای شیری در حالت کلی از میزان دانش تخصصی متوسط برخوردار هستند.

— از دیدگاه کارشناسان دامپروری ، شدت نیاز آموزشی گاوداران برای سرفصل های آموزش تخصصی گاوداریهای گوشتی در حالت کلی در حد متوسط (تا حدودی) اعلام شده است. یعنی گاوداران ، گاوداریهای گوشتی در حالت کلی از میزان دانش تخصصی متوسط برخوردار هستند.

— درحالت کلی از دیدگاه کارشناسان دامپروری شدت نیاز آموزشی گاوداران برای سرفصل های آموزش عمومی و سرفصل های آموزش تخصصی (شیری و گوشتی) در برخی عناوین آموزشی زیاد می باشد ، یعنی گاوداران در برخی عناوین ذکر شده در جداول مربوطه از میزان دانش کمتری برخوردار هستند و نیاز به آموزش بیشتری دارند.

نتایج

نیازهای آموزشی گاوداران استان آذربایجان غربی از دیدگاه گاوداران به ترتیب اولویت عبارتند از :

الف - آموزش های عمومی

- ۱- آشنایی با انواع بیماریهای شایع و روش پیشگیری و درمان
- ۲- آموزش اصول صحیح تغذیه دامی (تهیه جیره مناسب غذایی)
- ۳- آموزش اصول کلی بهداشت و پیشگیری روش های حفظ سلامت دامی
- ۴- آشنایی با اصول صحیح دامپروری
- ۵- مدیریت واحدهای دامپروری
- ۶- آشنایی با اقتصاد دامپروری
- ۷- بازاریابی محصولات و فرآورده های دامی
- ۸- آشنایی با روش های عمل آوری ضایعات کارخانجات و بقایای کشاورزی
- ۹- آشنایی با زراعت نباتات علوفه ای (کاشت ، داشت و برداشت علوفه)
- ۱۰- آموزش بهسازی جایگاه دام
- ۱۱- آموزش در خصوص جایگاه و اساسنامه تعاونی و

ب - آموزش های تخصصی گاوداریهای شیری

- ۱- آشنایی با تکنیک های اصلاح نژاد و مزایای آن
- ۲- آشنایی با روش های تلقیح مصنوعی گاو
- ۳- آشنایی با روش های ارزیابی و شناسایی و دسته بندی دامها (سلکسیون)
- ۴- آموزش رکورد گیری و ثبت مشخصات دامی
- ۵- آشنایی با تکنیک انتقال جنین
- ۶- آشناسی با وسایل و دستگاههای شیر دوشی

ج : آموزش های تخصصی گاوداریهای گوشتی

- ۱- آشنایی با اصول صحیح پرواربندی
- ۲- مراقبت های ویژه در حین پرواربندی
- ۳- آشنایی با نحوه خوراک دهی در دامهای پرواری
- ۴- آشنایی با وسایل و لوازم مورد استفاده در پرواربندی
- ۵- آشنایی با نژاد های گاو گوشتی و پرواری (بومی و اصیل)
- ۶- آشنایی با هورمونها و کاربردشان در زمینه پرواربندی

نیازهای آموزشی گاوداران استان آذربایجان غربی از دیدگاه کارشناسان دامپروری به ترتیب اولویت عبارتند از :

الف - آموزش های عمومی

- ۱- مدیریت واحدهای دامپروری
- ۲- آموزش اصول صحیح تغذیه دامی (تهیه جیره مناسب غذایی)
- ۳- آشنایی با روش های عمل آوری ضایعات کارخانجات و بقایای کشاورزی
- ۴- آشنایی با اصول صحیح دامپروری
- ۵- آشنایی با زراعت نباتات علوفه ای (کاشت ، داشت و برداشت علوفه)
- ۶- آموزش اصولی کلی بهداشت و پیشگیری روشهای حفظ سلامت دامی
- ۷- آشناسی با اقتصاد دامپروری
- ۸- آموزش بهسازی جایگاه دام
- ۹- آشنایی با انواع بیماریهای شایع و روش پیشگیری و درمان
- ۱۰- بازاریابی محصولات و فرآورده های دامی
- ۱۱- آموزش در خصوص جایگاه واساسنامه تعاونی و

ب - آموزش های تخصصی گاوداریهای شیری

- ۱- آموزش رکورد گیری و ثبت مشخصات دامی
- ۲- آشنایی با روشهای ارزیابی و شناسایی و دسته بندی دامها (سلکسیون)
- ۳- آشنایی با تکنیک های اصلاح نژاد و مزایای آن
- ۴- آشنایی با روش های تلقیح مصنوعی گاو
- ۵- آشنایی با وسایل و دستگاه های شیردوشی
- ۶- آشنایی با تکنیک های انتقال جنین

ج - آموزش های تخصصی گاوداریهای گوشتی

- ۱- آشنایی با اصول صحیح پرواربندی
- ۲- آشنایی با نحوه خوراک دهی در دامهای پرواری

- ۳- مراقبت های ویژه در حین پروار بندی
- ۴- آشنایی با نژادهای گاو گوشتی (بومی و اصیل)
- ۵- آشنایی با وسایل و لوازم مورد استفاده در پروار بندی
- ۶- آشنایی با هورمونها و کاربردشان در زمینه پروار بندی

پیشنهادات

- ۱- ملزم ساختن گاو داریهها در به کارگیری فارغ التحصیلان رشته دامپروری دانشگاه ها خصوصاً فارغ التحصیلان رشته های علمی - کاربردی ، زیرا براساس نتایج حاصله فقط ۱۷/۳٪ مدیران گاو داریههای مورد مطالعه دارای تحصیلات کاردانی و بالاتر هستند.
- ۲- با توجه به اینکه براساس نتایج بدست آمده حدود ۳۰٪ مدیران گاو داریههای مورد مطالعه دارای مدرک دیپلم متوسط هستند طراحی و اجرای دوره های علمی - کاربردی در مقطع کاردانی ترمی یا پودمانی و بالاتر موجب افزایش کارایی و تولید در گاو داریهها خواهد شد.
- ۳- با توجه به اینکه بیش از ۷۰٪ مدیران گاو داریههای مورد مطالعه دارای تحصیلات زیر دیپلم هستند برنامه ریزی و اجرای دوره های آموزشی علمی - کاربردی و فنی حرفه ای کاربران بصورت کوتاه مدت ویا پودمانی ضروری می باشد.
- ۴- دوره های آموزشی باید متناسب با نوع فعالیت گاو داری (گوشتی ، شیری ، دو منظوره) بوده و مطالب و محتوای دوره های آموزشی با توجه به نوع فعالیت گاو داری طراحی و اجرا گردد.
- ۵- نتایج بدست آمده از تعیین شدت نیاز (میزان نیاز) مربوط به عناوین آموزشهای عمومی و تخصصی گاو داریههای شیری و گوشتی (پرواری) از دیدگاه گاو داران نشان می دهد که میزان دانش و آگاهی گاو داران در حالت کلی متوسط بوده و به منظور بالا بردن سطح دانش و آگاهی گاو داران طراحی و اجرای دوره های کاربران با نظر کارشناسان و متخصصین علوم دامپروری در زمینه های تغذیه ، بهداشت و مسائل تخصصی گاو داریههای شیری و گوشتی (پرواری) بسیار ضروری است.
- ۶- بطوریکه از نتایج تحقیق بر میاید در اولویت بندی نیازهای آموزشی گاو داران از دیدگاه کارشناسان دامپروری و خود گاو داران تفاوت عمده ای ملاحظه نمی شود و عناوین نیازهای آموزشی مشترک است فقط در اولویت بندی عناوین اختلاف نظر وجود دارد ، بنابراین اگر یک برنامه آموزشی بر اساس نتایج بدست آمده از دیدگاه کارشناسان دامپروری با عناوین پیشنهادی طراحی و اجرا شود نیازهای اصلی آموزشی گاو داران تامین خواهد شد.

فهرست منابع

- ۱- نیساری ، پرویز ، برنامه ریزی آموزشی ازدیدگاه توسعه اقتصادی واجتماعی ، وزارت اطلاعات و جهانگردی ، ۱۳۵۴ ص ۳.
- ۲- زاهدی ، شمس السادات ، مقاله هایی در باره آموزش در سازمانهای اداری ، نوشته وترجمه گروهی از اساتید و نویسندگان
مدیریت ، انتشارات مرکز آموزش مدیریت دولتی ، ۱۳۶۹
- ۳- صباغیان ، زهرا ، روشهای سواد آموزی بزرگسالان ، مرکز نشر دانشگاهی ، ۱۳۷۲ ص ۱ و ۲
- ۴- علاقه بند ، علی ، جامعه شناسی آموزش و پرورش ، انتشارات بعثت ، ۱۳۷۳ ، ص ۲۴.
- ۵- فرهومند ، پرویز ، دامپروری عمومی ، انتشارات جهاد دانشگاهی ارومیه ، ۱۳۷۴ ص ۷.
- ۶- خلاصه گزارش توجیهی دوره های علمی - کاربردی وزارت جهاد سازندگی ، ۱۳۷۵ ص ۶
- ۷- رخشان ، فریدون . طراحی و تحلیل نظامهای آموزشی ، انتشارات نیما ، تبریز ، ۱۳۷۰ ص ۵۷.
- ۸- گلابی ، سیاوش . سازمان، مدیریت و توسعه منابع انسانی ، انتشارات فردوس ، چاپ اول ۱۳۶۹، ص ۷۷.
- ۹- حفظی فرد ، محمود ، ضرورت آموزشهای فنی و حرفه ای ، مجله هماهنگ - شماره ۲۱ ، انتشارات شورای عالی هماهنگی آموزش های فنی وحرفه ای کشور ، ص ۳۹-۳۷
- ۱۰- حفظی فرد ، محمود ، ضرورت آموزشهای فنی و حرفه ای، مجله هماهنگ - شماره ۲۱ ، انتشارات شورای عالی هماهنگی آموزش های فنی وحرفه ای کشور ، ص ۴۰
۱۱. واصف ، عبدالله ، تعیین نیازهای آموزشی گاوداریهای استان آذربایجان غربی- طرح تحقیقاتی موسسه آموزش عالی علمی کاربردی، ۱۳۸۰

Abstract

In order to provide the training needed for west Azerbaijan province cow breeders, who are the main producers of animal protein (meat and dairy) and to get optimum outcome from potential man power of the workers, who are also the main consumers, it is necessary to precisely find out their training needs and problems.

Being aware of needs and problems, we can take a step forward to solve the problems and provide their training needs.

Regarding what was mentioned, based on the research done, I have arranged the topics of the trainings needed by the breeders. In the order of priority. The statistic society of this study was all the active industrialized and semi-industrialized husbandries of the province at time of study. This society was made up of 98 husbandries the research was descriptive- applied kind and the method was measuring and was done by two sets of questionnaires.

- 1- Estimating the needs by asking the breeders.**
- 2- Estimating the needs by asking the experts.**

The pretest was conducted by Kronbakh Alpha. To fined out the creditability of the questionnaires.

The result was the training needs of the breeders from the point view of the breeders themselves and experts arranged in the order of priority.

Key words:

Necessity of training, cattle keepers, Animal husbandry experts, and Industrialized cattle farms, Semi industrialized cattle farms, cattle managers, western Azerbaijan province.